

NIZOZEMSKA VOJNA V INDONEZIJI NOV MADEŽ ZA CIVILIZACIJO

Ko so minulo nedeljo 19. decembra v cerkvah krščanske Nizozemske slavili prihajanje božjih praznikov in ponavljali stari geslo, "mir ljudem na zemlji... je nizozemska armada, letalstvo in bojna mornarica napadla indonežko republiko tako naglo in zavratno kakor Japonci Pearl Harbor."

Indonežija je bila pred drugo svetovno vojno posest holandske (nizozemske) monarhije. A čim je Japonska pričela z vojno, je vzela Indonežijo skoro brez odpora, ker Nizozemska je prešibka država, da bi se mogla zoperstaviti japonski invaziji. Saj se na svojih azijskih posestih celo Anglija ni mogla in Zed. države pa so morale prepustiti Japoncem Filipine in nekaj drugih otokov, predno je vojna sreča prešla na našo stran.

Po kapitulaciji Japanske so se oklicale za neodvisne razne kolonije, med njimi Indonežija, ki meri okrog 750,000 kv. milij površine, dočim obsega malo Nizozemska le 12,582 kv. milij. In ta malo imperialistična deželica ima v območju ne samo ogromne indonežiske otoče temveč tudi Javo, Borneo itd. V času vojne je vse izgubila. Japonci so domačinom obljubili, da je zapadnega imperializma konec in da si naj ustanove svoje vlade—seveda, pod japonsko zaščito in v prid japonskega namesto prejšnjega izkorisťanja.

Po porazu Japanske si je posebno Indonežija hitro pomagala z reorganiziranjem vlade ter se oklicala za neodvisno republiko. To so zelo bogati otoki, toda vsled izkorisťanja, ki ga uganja nizozemske, angleške in ameriški kapitalizem je njihovo prebivalstvo silno revno in živi v bedi. Nizozemci mu niso dali ne žol, ne zdravstva. Domačinov na teh otokih je Hitlerat če in celo petkrat več kot pa ima prebivalcev Nizozemska, a vendar se morajo pokoriti tej mali deželi — sedaj vsled ameriške in angleške pomoči.

Tako po japonski kapitulaciji se priše v Indonežijo angleške bojne ladje s svojimi četami, potem še ameriške ladje — ker Nizozemska je bila med vojno pod Hitlerjevo okupacijo in je bila vsočen tega ob armodu in mornarico. Ameriška in angleška vlada sta ji dale hitro ladij in bojne opreme in od tedaj je tam vojna — ne za demokracijo temveč za kapitalizem držav "zapadne demokracije".

Končno se je na prizadevanje nekaterih neimperialističnih članic Združenih narodov posrečilo med nizozemsko vlado in indonežko republiko skleniti nekakšno premirje.

Med tem se je Nizozemska NA STROŠKE MARSHALOVEGA PLANA založila z AMERIŠKO municijo, z ameriškimi ladjami in z ameriškimi letali ter minuli teden indonežko republiko kot že omenjeno tajno napadla, da si jo zopet vso pridobi za nizozemski-angleški-ameriški kartel izkorisťevalcev.

Francija pa vodi enako vojno v Indokini.

Kam naj se ta kolonialna ljudstva obrnejo za pomoci?

Vsekakor ne k "zapadnim demokracijam"! Torej ni čudno, ako se zatekajo k Sovjetski zvezzi. Z apeli na Združene narode si ne morejo pomagati, ker nit ne zadežejo.

Nov nizozemski napad na indonežko republiko nam ob enem priča tudi vso skrahiranost krščanske civilizacije, ki je krščanska samo ob kakem prazniku a v tem slučaju niti ob božiču ne.

Svarila pred ekonomskim polom se množe

Zed. države so že v blagostnju — o tem ni nobenega dvoma. Dvom je le — koliko časa je.

Sedaj pred prazniki nam na finančnih straneh velikih dnevnikov pripravljajo, da se sicer trgovci, lastniki restavracij, likerne, oblačilne, obutvene in vsekih sorte drugih industrij prizadežejo, da se ljudi mnogo krečeta po ulicah, a iztržka v skupni vstopi je manj kakor jih je bilo lani in predlanskem. To se pravi, naš trgovski in industrialni ustroj je na kazalu ure zastal in treba je ukrepiti, ali je to samo kar tak slučajan pojav, ali pa gospodarsko v depresijo — in rečišči ali kakor že bomo imenovali novo krizo.

Tik koncem minulega tedne je apeliral poljedelski tajnik zvezne vlade na organizacije farmerjev, da naj ne navajajo cen. Dejai je — bogateli boste — potem pa ko se cene zrušijo — kaj potem... Ampak v isti senci jim je obetač jamtčenje pri-

mernih cen za pridelke tudi ako cene na prostem trgu padejo. Kar bo do njih manjkalo, bi jim doplačala zvezna vlada. Na ta način je seveda planirano gospodarstvo težko voditi. Ne more podpirati inflacijo, draginjo in nizanje cen vse ob enem.

Poljedelski department je farmarskim organizacijam zelo prisporjal znižati pridelovanje in cene takim pridelkom, ki se jih ne izplača pošiljati vsled predlaganih transportnih stroškov v inozemstvo, in pa takih žit, ki jih je drugod v izobilju. Kajti Marshallov plan ne bo večno trajal.

A tudi to ni noben izhod, dokler ti ni ukazano, koliko in kaj pridelaj. Torej je naš poljedelski department resno v skrbeh, kaj bo, če se Marshallov plan posreže, če komunisti zmagojo na Kitajskem in v Grčiji in v Italiji in v Franciji ne bo boljšega sodelovanja z ameriško vlado.

Pripravite vrede so ingovarjajo in se bodo izmazali, kajti ta-

John Košiček

Dne 17. decembra smo ga pokopali v sekciji SNPJ na pokopališču Woodlawn v Chicagu. V letih, ko so ustanavljali napredna društva in SNPJ, se je večino teh delavnosti izvrševalo v Narodni dvorani na So. Racine Ave. til 18. ceste. Tam smo takrat imeli naše konvecije, kolikor se jih je v onih letih vršilo v Chicagu, veliko slovenskih predstav in pa razne zabave. In društvene seje so se vrstile tam. Posebno dokler ni bilo še dvorane SNPJ na zapadni strani.

Salun Johna Košička je bil tak čest cesto. Pa je imel vedno polno gostov. On in njegova soprona sta dobro stregla in ljudje so radi prihajali tjakaj. Včasih se je potožil, da tudi sitneži. Ampak katera gostilna pa jih ne dobija!

"Na — tu imaš pol dolarja za zaostalo naročino in mi ustvari list. Vaš upravnik (sedaj že pokojni) Frank Sava mi je znesel tri ljudi na trotroj, ker jih je zetnikom ni mogel ugnati."

Tolažil sem Košička, da se vsakdo tu pa tam razburi — in nato je dodal še ostalo naročino. Ostal je naš zvest naročnik in podpornik do konca.

S pisem teh vrstic je precej sodeloval, ker smo takrat imeli vsako leto po kake tri do štiri in včasih celo več dramskih iger v njegovi bližini.

Pri Košičku preko Narodne dvorane so se v onih letih — tega je že dolgo — zbirali največ društveniki in pa taki ljudje, ki so bili liberalci, naprednjaki in nasprotniki struje, kateri je poznede Jože Zaveršnik stopil na celo. Kak blok proč od Košička pa je bil salun pokojnega Martina Potokarja in pri njemu pa je bilo shajališče "levičarskih" svobodomislečev in socialistov. Oba sta bila naša pionirja — oba pomagala vsak s svojega stališča in obadvaj uspeša.

John se vsled poslabšanja svojega zdravja izselil v naslednji Berwyn in gostilno je prevzel sin. V nji je še vedno živo, ampak ni slovensko življenje, kot je bilo recimo pred kakim 30. in 40. leti.

John Košiček je preminil v starosti 74 let. Rojen je bil v Žumberku. V Ameriki je bil čez 50 let. Bil je član SNPJ, ABZ in par samostojnih društev (Zarje in Slovenije, kot je bilo poročano).

Zapušča soprono, dve hčeri in tri sinove. Pokopan je bil civilno ob obilini udeležbi in ob lepih obredih njegovih društvenikov.

Pokojnik je nedavno obnovil naročino, z voščilom in s prispevkom v tiskovni sklad. Torej se je zanimal za list do konca. John Košiček je bil dolgo bolan, toda bil je v dobrini oskrbi ves čas. Casten mu spomin. Sodnordnik iskreno sočutje.

Naročite si prihodnji letnik Ameriškega družinskega kalendarja!

KOMENTARJI

Jugoslavija bo plačala Angliji \$18,000,000 za posestva angleških interesov, ki jih jim je zaplenila s proglašenjem socializacije. Tako poroča iz Londona ameriški dopisnik Frederik Kuh v depeschi z dne 20. decembra. Od kraja ni nameravala nova Jugoslavija ničesar plačati. Toda ameriški ekonomski pritisk je primoral plačati "ameriškim interesom" 17 milijonov in nato angleški pa še en milijon več. To pomeni, da bodo ameriški in angleški investorji, ki so imeli v Jugoslaviji bodisi posestva ali pa delnice v raznih podjetjih tujega kapitala, dobili svoje in nekako tako se je z njimi pobotali tudi Čehoslovaška. Romunija se se upira. Le Rusija ni se nikoli plačala razen kjer se je s posamezniki pogodila, ali pa će je sklenila za tuje ugodne trgovske pogodbe. Zapleniš torej še vedno najlagje svojim ljudem — ako imaš moč. S tujimi državami pa je treba trgovati in če ti hočejo nagajati, te lahko umičijo. Istri prej omenjeni novinar poroča, da snuje Jugoslavija z Anglijo zelo ugodno trgovske pogodbo ... torej bo morda za svojih 18 milijonov nekaj le dobila nazaj, da si opomore. Iz Anglije si želi strojev in teh v njenem prizadevanju za obnovo najbolj manjka.

Nizozemska preti Ameriki, da se bo umaknila iz Marshallovega plana in iz zapadnodemokratične obrambne zveze, ako ji bo naša vlada dela v vojni proti indonežski republike kakje preglavice. To pretinja je minulo soboto objavil list "Nieuwe Haagsche Courant", ki je glasilo konzervativnih ministrov v nizozemski vladi. Oni imajo po zadnjih volitvah — v katerih so socialdemokrati in komunisti zelo nazadovali, vodilno in odločilno besedo. Odločili so se za vojno tik pred božičem. Ob enem dajejo "božična darila" in razsijojo z božičnimi voščili.

Ministri v Haagu, ki pravijo, da imajo od ljudstva poverjeno naloge skrititi interese Nizozemske. Površina Kitajske je večja kot vse Evrope. Kitajci se ponašajo z najstarejšo še vedno živečo civilizacijo na svetu — stara je nad tri tisoč let. In imajo obrambni zid dolg 1,500 milij. A vendar jih ni ne ta njihova stara civilizacija, ne njihov zid ubranil pred invazijami. Podjarmili so jih narodi, ki so imeli v primeri s Kitajsko le malo prebivalstva, toda veliko oboroženo silo in pa robarske nakane. Kitajci — ako hočejo naprej, se morajo iznenaditi tudi drugih preperelih običajev, ne samo kit — ki so si jih moralni odrezati v svoji prvi veči. (Konec na 4. strani.)

Nekaj o naših stvareh

V prazniških in v počitniških tednih razne organizatorične, kampanjske in druge sorodne aktivnosti jaka pojenjajo, in to velja tudi pri nas. A vendar je v tej številki spet lep seznam prispevkov v sklad za ohranitev Proletarca in manjka samo še manj kot \$600, da do novega leta dosežemo kvoto. Ali jo bomo? Poskusimo vsi, pa bo cilj resnično dosežen.

Joško Oven pravi v tej številki na drugi strani (RAZGOVORI), da bržkone še ni bilo primere v zgodovini kakega slovenskega naprednega lista, ki bi v tako kratkem času dobil tolikšen in tako ugoden odziv.

Čim opravimo v našem uradu dela, ki so se nam nakupili, posebno s Koledarjem, bomo morali nadan z načrti in s poskusi z njimi, kako stroške znižati, ker v sedanjih razmerah so neznotni.

V uradu jih ne bo momogli ker so povprečno — kar se plači tiče, celo nižji kot pa v letih depresije.

Tudi v prvi svetovni vojni je zagazil naš list v težko krizo. Najprvo smo zmanjšali list iz velikega formata osmih strani v revijo šestnajstih strani. A čitalci so bili navajeni stare oblike in so venomer vpraševali po nji.

Organizirali smo veliko kampanjo za pridobivanje novih naročnikov in za zbiranje v poseben tiskovni sklad in dobili smo tiskarno, ki je naše delo vršila znatno ceneje kakor prejšnja. A tudi tu smo se zadolžili, kajti Proletarca v nji smo tiskali na osmih straneh. Dohodki pa so se znižali čim je zamah kampanje pojenjal in spet smo morali v druge tiskarne z zmanjšanim formatom. Kdor pozna sedanje borbe takega časopisa, med katerega spada Proletar, se mu bo sploh čudno zdelo, kako vzdržujemo.

Pa smo, dasi s silnimi težavami. Ta težen se vrši v SDC v Chicagu redna in ob enem letnem seja kluba št. 1 JSZ. Toda bo dan prej kot običajno, namreč v ČETRTEK 23. decembra. Pridite vse!

In h koncu — da tudi mi izvršimo staro tradicijo — vsem našim prijateljem in tudi vsem drugim vesel božič in srečno novo leto!

PRIPOVEDNI DEL

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

"Do božiča vendar ni tako dač. Nekaj dni, pa te pridem čakat na postajo. Pojdem tudi v mesto, da kaj uredim. Rad bi napisal kak članek ali mōrebiti celo kak podlistek. Nekaj bom moral ukreniti. Skrajni čas je, da tudi zase najdem kako delo. Tako ne moreva vse življenje životariti."

"Ako spet ne pride vmes kaj posebnega," je menila. "Vedno se bojim: kadar se česa lotiš, se nekje zataknec."

"Da," je nasmehnil. "Mi že hudič pod takne svojo nogo. Ni izključeno, da mi jo bo tudi zdaj. Ali pojdem spet sedet ali po se bo začela vojna — — —"

"Pa menda vendar ne?" je dejala in ga prestrašeno pogledala.

"Ne, vsaj upajmo, da sedaj še ne," je odvrnili.

Naslednji dan je bila sobota. Giza se je s Kraljevo in Krivčevim dogovorila, da se odpeljejo na zborovanje s poštnim vozom, ker niso imeli koles.

Matija se jim je pridružil do mesteca, tam pa je sedel na vlak in se odpeljal proti domu.

Podstrešna sobica

1

Zdaj pa se za trenutek ozrimo še drugam, bi, rekel Jurčič ali kateri koli naših starejših pisateljev, in s tem lepo nagovoril bralca, ga tako rekoč prijel pod pazuho, ko sta opravila z enim prizoriščem, in ga povedel na docela drugo. Stari pisatelji so imeli to lepo navado, da se niso nikdar zakopali tako globoko v pripovedovanje, da bi pozabili na svoje častitljive bralce, zaradi katerih edino so pripovedovali svoje zgodbe. Zdaj ga lepo poprosijo, naj gre z njimi drugam, kjer se bo nekaj imenitnega dogajalo, zdaj mu dādō pričnost, da sam ugiba, kdo sedi v gostilni pri mizi, kako se piše, od kod je prisel, ugibajo s pisateljem vred, kaj tuječ misli, dokler ne pridejo v zadrgo in se sramežljivo opravičijo: Ne vemo, kaj je misil, ali gotovo je, da ...

Ta starci, častitljivi način pripovedovanja naših dedov in pisateljev je umrl in ga jaz kljub srečanju začetku ne bom oživljal. Posmehnil sem se mu zato, ker v nekem pogledu gradim to svojo zgodbo — in edino to — na način naših starih pripovednikov.

Malo dalje od razpotja, kjer stoji tista znamenita roka z napisom ZANDARMERIJA, kateri se vsi pošteni ljudje preplašijo, hudobneži pa ji najbrž poméžkojo ali celo čikejo proti nej, stoje prve hiše fare Svetega Ivana. Pri eni izmed teh hiš

in si dejal: Fin gospod. Ko tuješ ni in ni hotel mnogo odgovarjati na njegova vprašanja, pač pa se zavijal v skravnost, si je voznik dejal: Velik gospod. Ko pa mu je dal kar dva desetaka, je doigral in to tudi naprej širil: Bogat in darežljiv gospod.

Ko je ta gospod stopil z voza pred pošto, se je takoj napotil proti "pūri", od tam pa naravnost šroti župnišču.

Tako je pripotoval Jožef Koren k Svetemu Ivanu v Slovenskih goricah.

Zupnik ivanovske fare Matija Zadravec je bil nekako njegovih let, čokat debel človek, toda velik samotar in nekak zakrnjenec. S svetom ni imel nikakih stikov. Nekaj prijateljev ali bolje znancev je imel le med duhovniki, a se ni srečaval z njimi. Za cerkev je bil nad vse skrben, a nič manj za svoje bogastvo. To dvoje je bilo najtesnejše, da že kar neločljivo povezano med seboj. Res je tudi ob najslabšem vremenu, če ni bilo kaplana, obut v škorne, nekoliko krivo nog, nesel popotnico po ilovnatih, blatinih klancih daleč v hrib, ves čas vzdihajoče molil, toda pri pogrebu še tako veliki siroti ni popustil za dinar, kaj šele da bi popustil pri zbirki. Če pa bi že sam kaj popustil, bi prav gotovo njegova kuharica ne.

Kuharica se je štela za njegovo sestro. Toda v resnici z njim ni bila v nikakem krvnem sorodstvu. Ko je bilo Zadravcu deset let, mu je umrla mati in njegov oče se je leto dni kasneje poročil z neko vdovo, ki je privedla k hiši šestletno punčaro Magdo. Ko je Matevžek odšel v sole, se je deklec zanj zahubil vanj in ga s tisto ljubezno spremljaval vse življenje: bila mu je družica pri novi maši in ko je kasneje postal župnik, je prisla k njemu za kuharico.

Zivila je pri njem že več ka dvajset let kakor rodna sestra, vsaj pred svetom. Nikdar se nista sprala, a tudi ju nikdar niso videli, da bi se pogovarjala. Toda oba sta strastno ljubila posvetno bogastvo in ga množila na vse načine in s pravo bolestno skopostjo, ne da bi kdaj potegnilo mejo: To je moje, to tvoje. Bilo je njuno, tako njuno, da niti misila nista, čemu jima bo prisla k njemu za kuharico.

Zivila je pri njem že več ka dvajset let kakor rodna sestra, vsaj pred svetom. Nikdar se nista sprala, a tudi ju nikdar niso videli, da bi se pogovarjala. Toda oba sta strastno ljubila posvetno bogastvo in ga množila na vse načine in s pravo bolestno skopostjo, ne da bi kdaj potegnilo mejo: To je moje, to tvoje. Bilo je njuno, tako njuno, da niti misila nista, čemu jima bo prisla k njemu za kuharico.

Koren in Zadravec se nista srečala že od leta 1918. Zadravec je celo docela pozabil na svojega nekdanjega prijatelja. Pa tudi Koren vseh dvajset let ni misil na Zadravca, najmanj pa na njegovo faro Svetega Ivana. Srečanje po tolikih letih je bilo nad vse hladno, skoraj že sovražno. Toda zgodovalo se je nekaj nad vse čudnega. Jožef Koren je ostal v župnišču, tam je dobil sobico in tam je imel hrano. Ni čudno, da je užival Koren toliko ugled pri ljudeh: kar so pomnili, dotele razen škofa še nihče ni živel v župnišču kot gost.

Jožef Koren se je povzpel pred prvo svetovno vojno in je bil za Sušterščico novinar, ki je mnogo obeta in ga je Sušterščičenil kot politika. Sušterščev strastni pristaš pa je bil tudi Zadravec, ki je bil Korenov sošolec v gimnaziji in sta v bojih med klerikalci stala oba zvesti in vneto na Sušterščevi strani. Bila sta si sicer prijatelja, čeprav sta bila različnih značajev: a največ zato, ker sta bila med sošolci osamelka, skoraj že osovražena. Tako sta se nehote naveza drug na drugega. Po gimnaziji sta se poslovila in se nista mnogo srečevala. Med vojno je bil Zadravec že kapelan, Koren pa je na različne načine kaj dobro izvozil in se pripravljal za politično delovanje. Že med vojno, a prav tako v študijskih letih je dopisoval v dunajske liste, kjer se je, prizadevajoč si, da bi se pririnil čim višje, spoznal z uredniki. Z novo državo Jugoslavijo, ki se je rodila na razvalinah njegovega avstrofistov, se mladi politik nikakor ni mogel spriznati. Bil je prepričan, da je dober Slovenec in dober katoličan, to dvoje pa ne prenese sožitja s pravoslavnimi Srbi. Skratka, Koren je bil prepričan, da ne glede na to, ali Jugoslavija sploh ima kakšno bodočnost ali ne — v resnici je bil prepričan, da bo razpadla — v tej Jugoslaviji ne vidi zase nikake poti navzgor. Povrh mu je bilo neprizjetno, ker je v začetku voj-

stveno zavarovanje, starostno meljnega pomena. V vojni, kot pokojnino, brezposelnostno zavarovanje in celo vzela na svojo odgovornost regulacije zadrev, kot je otroško delo, delovne ure, plače, delovne razmere itd.

Delavske skupine so doble od Histadrutha pobudo za ustavitev delavskih zadrov ali operativ. Te so pridružene Histadruthu. Vsa avtobusna služba v Palestini na pr., je voden po voznikih, ki so tudi delničarji. Zelenjadni, mlekarski in petruninarski produkti s kolektivnih farm se prodajajo v mestih po tom kooperativ. Največja gradbena kontraktna firma v Palestini ni privatno podjetje, pač pa kooperativa, ki jo vodi Histadruth.

2

Vedina zadržnih podjetij Histadrutha je bilo razviti tekonom let, ko se je zdelo, da je vlaganje privavnega kapitala riskirano. V poznejših letih, posebno med leti 1933-36, so bile nove industrije v Palestini zgrajene večjel s privavnim kapitalom, ker so se privatni interesi prideli bolj zanimati za dejelo in njen razvoj.

3

Danes obstaja v Palestini doma vseh vrst moderna industrija. Nekatere teh industrije obratujejo privatni podjetniki, ki uposlujejo delavce, nekatere obratujejo Histadruth, spet druge pa delavci sami, dočim jih nekaj lastujejo in obratujejo privatni industrialci v solastništvu z delavskimi organizacijami.

4

Bilo je docela naravnvo, da je s porastjo židovske industrije v Palestini, na drugi strani šla gor tudi industrija med Arabci. Pologoma se je iz tega izločil arabski kapitalistični in arabski delavski razred. Strokovne unije so se pojavile med arabskimi delavci, kar je važno, dasi je res, da danes še zdaleč ne dosegajo dobro organiziranih tozadneživih židovskih skupin.

5

V tekoči borbi za uresničenje obstoja države Izrael, je bil do prirodnih delavstva in industrije te-

Seznam priredb slovenskih organizacij v Chicagu

Organizacije v Chicagu in okoli, ki žele imeti svoje gride označene v tem seznamu, naj nam sporoč podatke, enako tudi po pravke v slučaju pomoci.)

"Nada" št. 102 SNPJ — Silvestrovabava v petek 31. decembra v jednotni dvorani.

Društvo "Bled", North Side, bo imelo veselico v soboto 8. januarja.

SCSC (Družbeni klub Slovenskega centra) bo imel občni zbor in zavavo s prostim postrežbo v soboto 22. januarja v svojih prostorih, 2301 So. Lawndale Ave.

Integrity št. 631 SNPJ, plesna veselica v soboto 29. januarja, Northwest Hall, 2403 W. North ave.

Pioneer št. 559 SNPJ, plesna veselica v soboto 12. februarja v jednotni dvorani.

Francisco Ferrer št. 131 SNPJ — domača in plesna zabava v soboto 19. februarja v jednotni dvorani.

Padružnica št. 60, SANS, veselica v Tomažinovi dvorani, 1902 West Cermak Rd., v soboto 26. februarja 1949.

Centralni odbor SANsovih družnic v Chicagu — praznovanje 41-letnice društva v soboto 7. maja v Swiss Club Hall, 639 Webster Ave.

Pioneer št. 559 SNPJ, piknik v Pilsen parku v soboto 6. avgusta, So. Albany ter 26th St.

Proletarec je vaš list. Priporočajte ga svojim znancem in prijateljem, da se naročete nanj.

Naročite si jubilejni Ameriški družinski koledar za leto 1949. Stane \$1.50.

Kakšna država je Izrael — reakcionarna ali socialna?

Na minulem zasedanju organizacije Združenih narodov niso glede palestinskega vprašanja ničesar sklenili, dasi je bilo skoro združen na dnevnem redu. Čemu ne? Največ vseled nasprotnovanja Anglije.

Sedanja angleška vlada se naziva za delavsko in vlada Izraela pa uvaja še veliko bolj socialističen program kot pa je program laboritor za zgraditev socializma v Angliji. Vendar pa je Anglija tudi pod sedanjim vlado še vedno "vlada njegovega veličanstva" in nadaljuje po starinah imperializma Velike Britanije.

Zato Izrael ni še dopuščen v organizacijo Z. N., dasi je najboljše organiziran predel v Sredozemlju — bodisi kulturno, socialno ali ekonomsko.

Zidovski publicist M. Z. Frank pripoveduje v seriji člankov, da so židovski priseljenci v Palestini ne samo ustanovili moderno industrijo temveč tudi delavsko zadruge ter unije, ki imajo določen socialističen program. Mnoge unije imajo svoje lastne obrte na zadržni podlagi. Da je M. Z. Frank prav: "Delovanje židovskega ljudstva v Palestini sega v vse obrte in stroke. Tu je najti židovske pristaniške delavce, jeklarske, kovinarske in druge, kakor tudi zidarje, delavce vsake sorte drugih strok in industrialcev.

Phinehas Ruttenberg je uvedel elektrifikacijo v Palestini leta 1922, ko je vpregel v proizvajanje električne sile vodopade reke Jordan ob njenem izlivu. To je bilo nujno potrebno, ker v Palestini ni premoga. Električna družba uporablja oboje, Arabe in Zide kot delavce. Drug inženir, Mojez Novomeyski, je ustanovil družbo za pridobivanje pečelika in drugih mineralov iz Mrtevga, morja. Obe družbi več kot zadoščati ukrepom vlade z ozirom na zaščito delavcev v pogledu delovnih ur, plač in splošnih delavskih razmer. Niso pa vsi industrialisti pripravljeni sodelovati kakor te dve veliki družbi. V takih slučajih je potrebno, da delavsko organizacije postavijo svoje zahteve. Ker so te organizacije delavcev v Palestini tako močne, navadno uspejo s svojimi zahtevami.

Turška vlada, ki je imela Palestino pod seboj do 1. 1917, je bila preveč nazadnjška, da bi uvelia zakone za zaščito delavcev. Poleg tega Palestine tedaj ni imela kakega izrecnega delavskega razreda. Turška vlada ni podvzela nobenih korakov, da bi zaščitila obubožanega najemnika arabskega farmerja, ki je bil v pravi sužnosti velikih

delavcev. Histadruth okrog dvesto tisoč članstva in je najjačja delavška organizacija v deželi. Ker živi kakih 160,000 ljudi na farmah in po naseljih, predstavlja teh 200,000 delavcev s svojimi družinami več kot dve tretjini celotnega židovskega prebivalstva v Izraelu.

En vzrok uspeha Histadrutha je započen v energiji, idealizmu in jakosti članstva. Drug, znabitvi važnejši, leži v dejstvu, da je bila organizacija ustanovljena preden je prišlo do prvega razmaha industrije v deželi. Ker se je federacija Histadruth vedno zanimala za dobivanje židovskih delavcev iz drugih dežel v Palestino, je morala tudi gledati, da jim je mogla nuditi kolikor mogoče dobre delavške razmere in koristi, ki bi jih mogli in smeli pričakovati delavci od progresivne vlade. Tako je ta federacija organizirala zdrav-

stveno zavarovanje, starostno meljnega pomena. V vojni, kot pokojnino, brezposelnostno zavarovanje in celo vzela na svojo odgovornost regulacije zadrev, kot je otroško delo, delovne ure, plače, delovne razmere itd.

Delavške skupine so doble od Histadrutha pobudo za ustavitev delavskih zadrov ali operativ. Te so pridružene Histadruthu. Vsa avtobusna služba v Palestini na pr., je voden po voznikih, ki so tudi delničarji. Zelenjadni, mlekarski in petruninarski produkti s kolektivnih farm se prodajajo v mestih po tom kooperativ.

"Nada" št. 102 SNPJ — Silvestrovabava v petek 31. decembra v jednotino dvorani.

Društvo "Bled", North Side, bo imelo veselico v soboto 8. januarja.

SCSC (Družbeni klub Slovenskega centra) bo imel občni zbor in zavavo s prostim postrežbo v soboto 22. januarja v svojih prostorih, 2301 So. Lawndale Ave.

Integrity št. 631 SNPJ, plesna veselica v soboto 29. januarja, Northwest Hall, 2403 W. North ave.

Pioneer št. 559 SNPJ, plesna veselica v soboto 12. februarja v jednotni dvorani.

Francisco Ferrer št. 131 SNPJ — domača in plesna zabava v soboto 19. februarja v jednotni dvorani.

Padružnica št. 60, SANS, veselica v Tomažinovi dvorani, 1902 West Cermak Rd., v soboto 26. februarja 1949.

Centralni odbor SANsovih družnic v Chicagu — praznovanje 41-letnice društva v soboto 7. maja v Swiss Club Hall, 639 Webster Ave.

Pioneer š

★ ★ KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ★ ★

Izrael — demokratična država

V teku naslednjih par tednov bo izvoljen prvi parlament Izraelske države. Ta parlament bo hrkati služil tudi kot ustavna skupščina, ki bo osnovala in sprejela Ustavo za državo Izrael in vzpostavila njene zakone.

Volitve bodo v resnici demokratične. Sieherni moški in ženska čez 18 let starosti, brez razlike na lastnino, vero ali pleme, sme glasovati in delegatje bodo izvoljeni potom večinskih glasov oddanih v volitvah. Parlament bo nato izvolil vlado.

Medtem vlada Izraelu začasna vlada, ki je bila vzpostavljena 14. maja 1948. Ta vlada je bila sestavljena na začasni podlagi, da vodi posle dokler niso organizirane in izvedene volitve.

Cetudi Židje v Palestini pred 14. majem niso imeli parlamenta ali ministrskega kabineta, so pa imeli demokratske institucije, ki so bile pod vodstvom mož, ki bodo lahko izbrani v novo vlado. Ena od teh ustanov je Svetovna sionska organizacija sestojeca iz Židov živečih v raznih deželah in željnih se preseleti v Palestino oziroma pripomoci k njeni rasti in razvoju.

Člani izvršnega odbora te organizacije, ki so bili prosti izvoljeni vsake dve leti in od katerih so mnogi živeli v Palestini, so postalni ministri nove provizorične vlade. Predsednik izvršnega odbora je postal premier, blagajnik ali zakladnica je bil imenovan za finančnega ministra, politični direktor je postal zunanjji minister itd.

Vsi novi ministri so bili torej dobro poznani palestinskim Židom. Bili so vodje političnih strank, ki so imeli svoje pristaše. Vrili so odgovorno in važno delo dolga leta ter so nadzorovali urade s sposobnim objesjem. Listi so vedno razpravljalni in pisali o njihovem delovanju, njihovih sposobnostih, uspehlih in nedostekih.

Dasi je delo ministra republike, posebno v času vojne, mnogo važnejše in težavnejše nego место odbornika v Eksekutivi prostojovalne organizacije, se je premembra izvršila z laktoto.

V nekaterih demokratičnih deželah, kot so Žed. države, Kanada in Velika Britanija, obstajati navadno dve glavni politični stranki in po volitvah ima ena od teh strank, ki zmaga, jasno večino. Stranka nato vzame vladu v svoje roke. Druge dežele, kakor je Francija in Holandska, imajo več političnih strank in volitve redkokdaj dajo kateri koli izmed njih določeno večino. Posledice je, da dve, tri ali še več strank doseže sporazum za sestavo vlade in mesta ministrov, članov kabineta, so porazdeljena med voditelji raznih strank, ki tvorijo koalicjsko vlado. Najmočnejša stranka koalicije dobri najvažnejša mesta. Provizorična vlada Izraela je koalicjska vlada, slična oni

Redna seja kluba št. 1 premeščena

Chicago, Ill.—Redna seja kluba št. 1 JSZ je vsak četrtek petek v mesecu. Ker pa bo takrat bočni večer, je seja našega kluba premeščena na dan prej, torej na ČETRTEK 23. DECEMBERA.

Tajnik Louis Zorko je poslal vabila vsem članom. Toda ako ga kdo ne dobi, naj mu služijo za vabilo te vrstice.

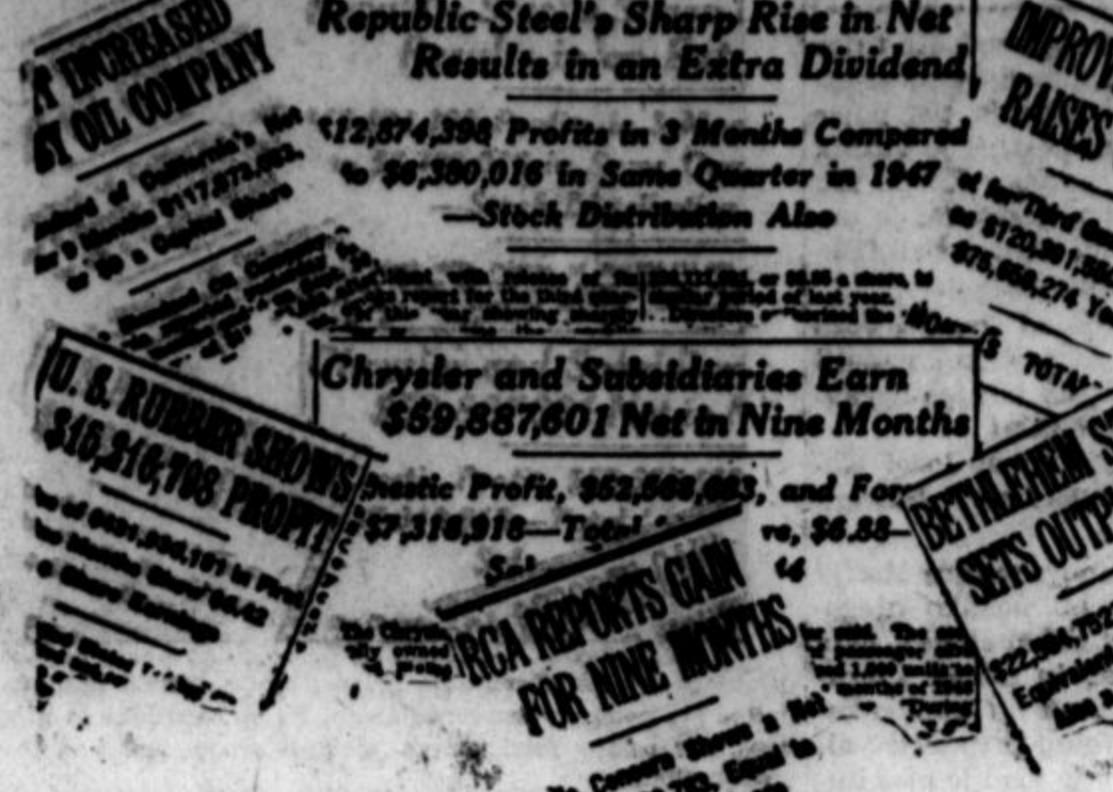
Torej ne pozabite — REDNA IN OB ENEM LETNA SEJA kluba št. 1 JSZ je v četrtek zvezér 23. decembra. Pridite vse. Seja bo zelo zanimiva in pa potrebno je, da se enkrat na leto pridemo skupaj vse, ki smo člani in je nam kaj za napredok te organizacije. — P. O.

Naročite si jubilejni Ameriški družinski koledar za leto 1949. Stane \$1.50.

KAJ LAHKO STORI VSAKDO IZMED NAS V KORIST "PROLETARCA"?

- Pridobijamo mu NOVIH naročnikov
- Obnavljajmo naročnino TOČNO čim poteče
- Agitirajmo med drugimi naročniki, da storite isto
- Prispevajmo v PROLETARČEV tiskovni sklad in priporočajmo to tudi drugim
- Oglašajte v PROLETARCU pripredbe držav in druge stvari
- Naročite slovenske in angleške knjige iz PROLETARCEVE knjižarne
- Poskrbite, da si naroči AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR vali sledi, ki tega še niso storili
- Naročite KOLEDAR tudi svojem v starem kraju in enako PROLETARCA.

Vsakdo naj storiti za naš list kolikor more, pa bomo vse težave zmogovali!

Gornje je ponatis naslovov iz finančnih strani velikih dnevnikov o dobičkih korporacij, ki so jih imelo v prvih devetih mesecih tega leta. Bili so večji kot še kdaj prej. Ti čezmerni profitti so temeljni vzrok inflacije, ki tare delovno ljudstvo.

BEOGRAD SE RAZVIJA V MODERNO VELEMESTO

Dela pri ureditvi Beograda na novi urbanistični podlagi so letos v polnem teknu. V bližnji dočnosti bo dobil Beograd lice velemesta, dostojne prestolnice svobodnih narodov. Beograd je danes eden najboljših dokazov velikih naporov in delovnih zmag narodov Jugoslavije.

Pogled na mesto, ki se je spremnilo z malimi presledki v ogromno verigo gradilišč, je primer, kako odpravljajo naši narodi zastolost in kako gredo po poti planskoga napredka države.

Na levem bregu Save blizu njene izliva v Donavo so letos pričeli graditi novo prestolnico. Tisoč mladičev in mladičev iz vseh krajev države grade veličaste zgradbe Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, predsedstva zvezne vlade in reprezentativnega hotela, okoli katerih bodo zgradili v naslednjih letih sodobno prestolnico. Hkrati delajo na obnovi današnjega Beograda, da bi se mogel ta v bližnji bodočnosti spojiti z novim Beogradom in Zemunom v novo veliko mesto.

S temi problemi se bavi poseben štab najboljših urbanistov, arhitektov, gradbenikov in drugih strokovnjakov. Predvojni Beograd je bil zgrajen brez načrta, brez pravilno reguliranih delov, brez oblikovanega središča in prometnih smeri. Gleda na svoj zemljevidni položaj ima Beograd pogovo, da se bo razvil v močno središče in eno izmed najlepših mest v Evropi. Vse do sedaj Beograd ni imel na nobeni reki dobrega pristanišča, nendarovo postavljena železniška postaja pa je oviral njegov razvoj v smereh.

Mladina Jugoslavije se je zavzela za rešitev teh problemov. Ne dalec od Beograda je pričela letos graditi mladina beograjsko železniško križišče, s katerim bodo rešeni važni prometni problemi, Beograd pa se bo mogel neovirano razvijati.

Ze sam začetek gradbene sezone je bil zelo živahn. Skoraj v vsaki ulici so popravljali kako hišo. Sedaj so dela v polnem toku. Na Terazijah, današnjem središču Beograda, so začeli z velikimi deli. Namesto nizkih, enonadstropnih hiš, ki so kvarile lice središča, bodo zgradili sedaj

vendar

pa se čuti v Beogradu še vedno pomanjkanje stanovanj. Stevilo prebivalcev neprestano nagnjo narašča. Poleg stanovanjskih poslopij, ki jih gradi izveni ljudski odbor Beograda, gra-

di tudi mnogo podjetij in ustanov stanovanja za svoje delavce in nameščence, ali pa so izpraznjena z gradnjo novih upravnih zgradb oziroma stanovanjskih poslopij, v katerih so bili doslej upravljeni prostori podjetij in ustanov.

Letos grade tudi poslopij ministrica za zunanjou trgovino, ministrica za težko in lahko industrijo, predsedstva vlade LR Srbije, dom učencev gospodarskega ter ministrica za gradnjo.

S tem bo letos na razpolago okoli 700 stanovanj. Lani so začeli v Beogradu graditi več velikih stanovanjskih blokov s stotinami udobnih stanovanj. Ena izmed največjih kolonij je v Cvetičevi ulici. Pa je že 20 končanih ženitadstropnih stavb, od katerih ima vsaka 40 do 50 stanovanj, tri pa še grade. Pri teh gradnjah prednjačijo prostočlivi frontovskih brigad.

Spomladis so ponovno asfaltirali ulico maršala Tita, pred nekaj časom pa so dokončali obnovu ulice Kneza Miloša. Sedaj pojavljajo tudi Dušanovico ulico, da bi jo prilagodili velikemu prometu. Kanalizacija in vodovodna mreža, kakršna je bila do sedaj v Beogradu, ne more več zadovoljiti potreb velikega mesta, kakor je Beograd. In prav tako se grade po tem planu kanalizacijski, vodovodni in drugi podzemeljski vodi, ki so do sedaj težki ločeni, kar je zelo slabilo vzdržljivost ulic. Sedaj bodo začeli v vseh važnejših ulicah na meščati podzemске naprave v enim rovu.

Ves Beograd bo v bodoče obdan z vencem parkov. Frontovi že dalj časa pogozdujejo in urejajo velike parke. Pri tem polpopozdovanju so delavne brigade nasadile približno četrtna milijona sadik raznega dreva. Do konca leta bo posajen skupno en milijon sadik. Na najvišjem mestu v parku bodo postavili spomenik borcem, ki so padli za osvoboditev Beograda, v njegovi bližini pa bodo zgradili pionirski dom z bazenom, restavracijo, fizičkulturna igrišča in drugo za odmor delovnega ljudstva.

(Tanjug.)

Zapadne sile imajo veliko špijonov

V zapadnih deželah se Rusiji vedno predpocita, da goji "peto" kolono s pomočjo svojih posebnih "agentov" in s komunističnimi strankami.

Toda vse obravnavate v takozvanih satelitkah pričajo, da ima ameriška in angleška "inteligencija" (špijonska služba) v njih prvovrstno omrežje za intrige. In v anglo-ameriških conah v Avstriji, v Nemčiji in drugje je cele skupine begunskih diplomatom, duhovnikov in politikov, ki so v svojih deželah bili na plačilni listi svoje vlade in na plačilni listi angleških agentov. Eden izmed njih, ki se mu ni posrečilo pobegniti, je bivši madžarski poslanec v Egiptu, Viktor Csornoky. Svoječasno je bil madžarski poslanec v Washingtonu. Na sodišču mu je bilo dokazano, da je s posodo ameriških in angleških agentov spekuliral z valuto in da jim je pomagal aranžirati pobeg madžarskemu predsedni-

ku Zoltanu Tildiju in njegovemu tatu. Razne druge ubežnike pa je opremil s ponarejenimi potnimi listi, ki so mu jih prekrbili angleški in ameriški agenti. Csornoky je bil obsojen na obravnavi v Budimpešti in smrт in njegovo imovino je zaplenila država.

V spomin prijatelju Mihaelu Štriferju

Chicago, Ill.—Ste poznali Majka Štriferja? Ki se je vedno smejal? Zbijal šale in se ni nikomur zameril? Da, to je bil Majk.

Ni se umeval ne med igralce, ne med filozofe — bil je polnomna navaden človek.

Mnogo let je delal v pivovarnah in premetaval sode kot da so luščine. Potem je šel v težka prevozniška dela v kemično industrijo.

Nato pa je zbolel. Bolezen rak, ki je danes poleg srčne hibe najstrašnejša kuga v tej deželi, ga je zadel. Tri leta se ji je upiral. Potem pa sklenil, da-ker zdravlja zanj nikdar, več ne bo, pospešiti svoj konec. Preminil je dne 5. decembra.

Pokojni Mike Štrifer je prišel v Ameriko leta 1905. Rojen je bil v vasi Praprotnem nad Skofijo Loko pred 64 leti. Naselil se je v Chicagu, potem odšel nazaj v starci kraj in se zopet vrnil. Tako se je vsa družina ustavila tu z njim.

Majkovo oče je želel, da bi ta njegov sin postal duhovnik. Imel je govorniški glas in pa nagnjen je, da se izmoti iz podeželske miselnosti. A duhovnik ni hotel postati, zato se rajše odločil za izselitev v Ameriko.

Pokojni Mike Štrifer zapušča dva sina in hčer in prvega zakona, in sestro Mary Jelenc, vsi v

Ameriki, v starem kraju pa se stro. In pa soprogo Mary ter število drugih sorodnikov.

Bil je član društva Slavija št. 1 SNPJ, ki mu je bilo spremstvo na njegovi poslednji poti na pokopališče Woodlawn, na sekcijsko grobov pokojnih članov SNPJ. V kapeli L. Zefranovega pogrebne zavoda je govoril pokojniku v slovo Frank Zaitz in "ob grobu Fred A. Vider. Tako se je društvo Slavija z ostalimi spremjevalci pogreba dostojo poslovila od člana, ki je bil — kakor zameril? Da, to je bil Majk.

Ni se umeval ne med igralce, ne med filozofe — bil je polnomna navaden človek.

Mnogo let je delal v pivovarnah in premetaval sode kot da so luščine. Potem je šel v težka prevozniška dela v kemično industrijo.

Nato pa je zbolel. Bolezen rak, ki je danes poleg srčne hibe najstrašnejša kuga v tej deželi, ga je zadel. Tri leta se ji je upiral. Potem pa sklenil, da-ker zdravlja zanj nikdar, več ne bo, pospešiti svoj konec. Preminil je dne 5. decembra.

Pokojni Mike Štrifer je prišel v Ameriko leta 1905. Rojen je bil v vasi Praprotnem nad Skofijo Loko pred 64 leti. Naselil se je v Chicagu, potem odšel nazaj v starci kraj in se zopet vrnil. Tako se je vsa družina ustavila tu z njim.

Majkovo oče je želel, da bi ta njegov sin postal duhovnik. Imel je govorniški glas in pa nagnjen je, da se izmoti iz podeželske miselnosti. A duhovnik ni hotel postati, zato se rajše odločil za izselitev v Ameriko.

Pokojni Mike Štrifer zapušča dva sina in hčer in prvega zakona, in sestro Mary Jelenc, vsi v

NE ČAKAJTE,

da prejmete drugi ali tretji opomin o poteceni naročnini.

Obnovite jo čim vam poteče. S tem prihranite upravi na času in stroških, ob enem pa izvršite svojo obveznost.

Proletarec je vaš list. Priporočajte ga svojim znancem in prijateljem, da se naroči nanj.

Naročite si jubilejni Ameriški družinski koledar za leto 1949. Stane \$1.50.

Prispevki v sklad za ohranitev 'Proletarca'

VIII. IZKAZ

CALIFORNIA

Daly City: Anton Kump \$4.50.

Oakland: Po \$1: Tony Miller,

Sam Ishbaef, Mark Suss 25c. Skupaj \$2.25. Poslal Anton Tomšič.

Santa Ana: Mr. & Mrs. J. Cupin \$5.00.

COLORADO

Crested Butte: Anton Slobodnik \$1.50.

Denver: Anton Žagar \$16.00.

Englewood: Jacob Škerlj \$2.

Mt. Harris: Anton Dolinar \$2.10.

Pueblo: Paul Russ \$2. Jack Plut

\$1. Po \$2: Anton Medved, Frances

Korošec, Frank Stark. Skupaj \$9.

Poslal John M. Stonič.

Somerset: Anton Penko \$2.

FLORIDA

Miami: Joseph in Molly J

POMEN SUROVE HRANE

Klub koristnemu, blagodejnemu učinku surove hrane bi bilo napačno, uvesti jo kot stalni način ljudske prehrane.

Mnogo tisočletij v razvoju človeka je preteklo brez vsake izprenembe. Vsakod se je enako hrani kakor so se njegovi očetje in predeti, ter smatralo hrano za edino pravilno in človeku primerno. Sele tik pred prvo svetovno vojno se je začel ta nazor majati, vojna in njej sledenja mirovna doba pa sta v tem pogledu prinesli odločilne izprenembe. Nauk o vitaminih je opozoril ljudi na vrednote sadja in zelenjave kot človeških hrani. Nastopilo je ponekod pravo navdušenje za surovo hrano, ki pa ga je vzbudila predvsem spremna propaganda in moda, ki je zahtevala vikto telesno linijo.

Ako govorimo o surovi hrani, mislimo predvsem surovo sadje in zelenjavo in to ozko pojmovanje je popolnoma izpodrinilo daleko širše pojmovanje, po katerem spada v vrsto surove hrane tudi meso, razne vrste klobas, pa tudi školjke, maslo in sir.

Surova rastlinska hrana vsebuje zelo malo kuhinjske soli in v tem je ena izmed njenih najvažnejših lastnosti. To hrano lahko predpišemo povsed, kjer je treba kolikor mogoče izločiti kuhinjsko sol. Čim pravilneje so naše predstave o vlogi kuhinjske soli v organizmu, tem več najdemo možnosti, da z neslanou hrano pomagamo obolelemu telesu ali očuvamo ogroženo pred obolenjem. Kuhana zelenjava, ako ni slana, sicer ni v skladu z našim navadnim okusom, zato jo marsikdo odklanja takoj ali že po krajšem zauživanju. Zato pa se lahko razširi vrsta raznih salat, ki dajo zacinjene s kisom, citrono in oljem, zelo okusne jedi. Seveda je razumljivo, da se človek take hrane kmalu naveliča.

Največji pomen surove hrane pa je v njenem bogastvu vitaminov.

Vitamine potrebuje dete, ki raste, potrebeni pa so tudi odraslim. Ako ni vitaminov v hrani, nastopajo avitaminoze, med katere štejemo rahič, skorbut in vzhodnoazijsko bolezen beri-beri. Nedovolno pa spada v to vrsto še mnogo drugih bolezni, katerih vzroki se dajo izslediti le na temelju načuka o vitaminih. Na tem torušju je treba že marsikaj proučiti. Vitaminov je obilo v rastlinah, seveda le v surovih rastlinah, kajti pri dolgem kuhanju vitamini poginejo. Vendar pa je surova hrana nevarna v nekem drugem oziru. Ni dovolj higienična, tako da se lahko prenaša tifus, paratifus, ob časih epidemije tudi kolera. Tudi razne glisti se prenašajo s sadjem in zelenjavom. Nikakor ni dovolj, ako denemo sadje ali zelenjavo v skledo vode in si mislimo, da je s tem vse opravljeno. Te nedostatki se do vsaj v neki meri odpraviti s tem, da spustimo tekočo vodo preko sadja ali zelenjave. Ne da se odpraviti prevelika obtežitev želodača in črevesnika. V splošnem pa se da prehrana le tako urediti, da je ustrezeno telesu in da slednji ne opeša.

To pa seveda ne velja za vaskogar. Divjaku, prirodnemu človeku, zadostuje ta način prehrane popolnoma, naš meščanski živelj pa se je toliko privadil sedanjemu načinu prehrane, da bi mu prehitri prehod škodoval.

Surova hrana je zaradi svoje male vsebine kuhinjske soli v mnogih boleznih neobhodno potrebna. Ta lastnost je velike.

važnosti, pri boleznih, ko je treba organizmu odvesti previšno vodo ali kadar je treba zatrepi vnetje. Vendar pa so tudi bolezni, ki ne spadajo v nobeno izmed teh skupin, ko je neslana hrana naravnost presenetljivo ugodna pri njih pobiranju. Med bolezni, ki zahtevajo odvajanje odvišne vode iz organizma, stoji v prvi vrsti vnetje ledvic. Obolela obist izgubi sposobnost izločati natrijev klorid, kajti se glasi učeno ime za našo naravnino kuhinjsko sol. Nastala sol pa zoper drži vodo v tkivu in posledica tega je vodenica. Tu učinkujejo zelo blagodejno sadje in sadni sokovi, tako kuhani kakor surovi.

Najvažnejše pri tem je namreč, da je v telesu čim manj soli in breznesni dnevi, — dva ali trije na teden, — ko naj bolnik uživa sadje, sadne sokove in zeleno salato. Taka prehrana učinkuje zdravilno in očuva tudi pred nastankom bolezni.

Surova rastlinska hrana vsebuje zelo malo kuhinjske soli in v tem je ena izmed njenih najvažnejših lastnosti. To hrano lahko predpišemo povsed, kjer je treba kolikor mogoče izločiti kuhinjsko sol. Čim pravilneje so naše predstave o vlogi kuhinjske soli v organizmu, tem več najdemo možnosti, da z neslanou hrano pomagamo obolelemu telesu ali očuvamo ogroženo pred obolenjem. Kuhana zelenjava, ako ni slana, sicer ni v skladu z našim navadnim okusom, zato jo marsikdo odklanja takoj ali že po krajšem zauživanju. Zato pa se lahko razširi vrsta raznih salat, ki dajo zacinjene s kisom, citrono in oljem, zelo okusne jedi. Seveda je razumljivo, da se človek take hrane kmalu naveliča.

Največji pomen surove hrane pa je v njenem bogastvu vitaminov.

Vitamine potrebuje dete, ki raste, potrebeni pa so tudi odraslim. Ako ni vitaminov v hrani, nastopajo avitaminoze, med katere štejemo rahič, skorbut in vzhodnoazijsko bolezen beri-beri. Nedovolno pa spada v to vrsto še mnogo drugih bolezni, katerih vzroki se dajo izslediti le na temelju načuka o vitaminih. Na tem torušju je treba že marsikaj proučiti. Vitaminov je obilo v rastlinah, seveda le v surovih rastlinah, kajti pri dolgem kuhanju vitamini poginejo. Vendar pa je surova hrana nevarna v nekem drugem oziru. Ni dovolj higienična, tako da se lahko prenaša tifus, paratifus, ob časih epidemije tudi kolera. Tudi razne glisti se prenašajo s sadjem in zelenjavom. Nikakor ni dovolj, ako denemo sadje ali zelenjavo v skledo vode in si mislimo, da je s tem vse opravljeno. Te nedostatki se do vsaj v neki meri odpraviti s tem, da spustimo tekočo vodo preko sadja ali zelenjave. Ne da se odpraviti prevelika obtežitev želodača in črevesnika. V splošnem pa se da prehrana le tako urediti, da je ustrezno telesu in da slednji ne opeša.

To pa seveda ne velja za vaskogar. Divjaku, prirodnemu človeku, zadostuje ta način prehrane popolnoma, naš meščanski živelj pa se je toliko privadil sedanjemu načinu prehrane, da bi mu prehitri prehod škodoval.

Surova hrana je zaradi svoje male vsebine kuhinjske soli v mnogih boleznih neobhodno potrebna. Ta lastnost je velike.

Vedno seveda tudi surova hrana ne pomaga, zlasti ako je predolgovtrajna. Pri tem je važna okoliščina, da nikakor ni treba, da je nepretrgana, saj učinkuje že par dni surove prehrane in take vložke ponavljati od časa do časa je zelo priporočljivo. Ker pa smo sedaj navajeni na drugačno prehrano, bi ne imelo prav nikakršnega smisla, ako bi iz golega fanatičnega navdušenja hoteli napraviti ta način za stalni način ljudske prehrane. Dovolj je, da poznamo njegove blagodejne učinke in ga uporabljamo v potrebi in kot sredstva profilakse.

Sploh Semagov obraz ni vzbujal zaupanja, nasprotno je do neke mere njegov izraz napete in neumestne odločnosti izrazil odpornost, celo v tej družbi in sredi, ki se je Semaga v njej znašel.

Na sebi je imel razčapan, dolg suknjen plašč, ki si ga je opasal z vrvjo, poleg njega so ležale rokavice in kapa, na nosljenu stolicu je prislonil svoj še kar precej velik bič, z vložkom iz živilke na koncu.

Tako je sedel, užival in, ko je popil vodko, se je pripravil, da jo zoper naroči, ko so se vrata iznenadila z žvenketom in na široko odprila in se je v krmo zvalo nekaj okroglega, razcefranega, podobnega velikemu zmešanemu povesnu komoplje. Zakobillo se je v krmo in zavpilo z zvonikom otroškim glasom in prav razburjeno:

"Izginite, nebrusite pete, strički!"

Vsi strički so se hkrati zdrnili, obmolknili, se zaskrbljeno umaknili. Iz sredje pa se je oglasilo zamolko, malo vznemirjeno vprašanje:

"Ne lažeš?"

"Da bi mi oči izpadel! Z obe strani napadajo! Konjeniki in pešci... Dva člena kvarta, policijski pisarji... sila!"

"Semago, morda... Nikiforica so povprašali po njem... je žvenketal dejči glas medtem, ko se je kroglasta postavica njegovega lastnika motala pod nogami strčkov in se kopicala vse bliže polici."

Vlašča in težka sapa je zamolko zavijala, se vrtila nad cesto in po njej, mokre krpe snega so

"Anybody else want to quit before this suit goes to the cleaner's?"

MAKSIM GORKI:

Kako so prijeli Semago

Semaga je sedel v krmi, sam se motivile po zraku tako gosto, da koker da bi kaša vrila in se penila.

Semaga je obstal za trenutek in prisluhnih, toda ničesar ni bil slišati. Le veter je težko zastopal in sneg je sušel ob zidovih in po strehah hiš.

Stopal je počasi, šknil z očmi in bolščal pred se v belo meglo burne noči, ki so se mu iz nje majale naproti neme hiše, stolpici, ulične svetilke, drevje, in vse sila vznemirjeno, zelo glasno, docela prepričane o svoji varnosti.

Zavijanje meteža je preglastil čuden glas, nekaj kakor čisti otroški jok tam spredaj nekje. Semaga je obstal, iztegnil vrat in se napel kakor divja zver na prezi, ko začuti nevarnost.

Glasovi so utihnili.

Semaga je sedel in se skozi kopreno dima pozno oziral na vrata, se posebej, kadar jih je kdo z ulice odpril in stopil v krmo. V takem primeru se je celo nagnil malo naprej s svojim močnim in gibčnim telesom, včasih dvignil nad oči dlan kakor začít in dolgo pozorno motril obraz dobleca, za kar je imel celo utemeljene razloge.

Ko si je natanko ogledal novega gosta in se dodobra prepričal o tem, kar se mu je zdele potrebno, si potegnil kapo globlje na celo in stisnil glavo med ramena, da bi mu sneg ne silil za ovratnik.

"Tu imaš, na! Otrok... In kaj sedaj?" je zbgano zašepetal in dvignil najdenca k nosu.

Najdenec je bil topel. Premikal se je in ves je bil moker od snega, ki se je topil na njem.

Obrazek mu je bil mnogo manjši od Semagine pesti, redč, nargančen, oči zaprte, usteca pa so mu neprestano odpirala in cmokala. Z mokrih trepalnic mu je kapljala voda na lice in v brezobna usteca.

Semaga se je v svoji zbgano stocela zmedel, spomnil pa se je, da je treba otroku pomagati pri nepravilnem zdravju v zavojih, zato pa se spet zravnal in otreseal sneg, ki je zasipal vse, kar je bil v spodnjem delu.

"Molč!" se je Semaga surovo oglasil. "Molč, drugače ti bom že dal! Kaj naj počnem s teboj, glej! A? Kam naj s teboj? Ti pa se dereš! Glej ga, budalo!"

Toda na Semaginega najdenca njegova gorovica niti malo ni vplivala: Dete je nenehno civilno, pa tako žalostno, tako tigo, da je Semagi postalno temno pri sruši.

"Pa, bratec, kakor hočeš! Razumem, da si moker in da te zebi... in da si majhen otrok. Toda vendar, kam naj s teboj?"

Dete je neprstano civilno.

"Slopu Semagov obraz ni vzbujal zaupanja, nasprotno je do neke mere njegov izraz napete in neumestne odločnosti izrazil odpornost, celo v tej družbi in sredi, ki se je Semaga v njej znašel.

Na sebi je imel razčapan, dolg suknjen plašč, ki si ga je opasal z vrvjo, poleg njega so ležale rokavice in kapa, na nosljenu stolicu je prislonil svoj še kar precej velik bič, z vložkom iz živilke na koncu.

Tako je sedel, užival in, ko je popil vodko, se je pripravil, da jo zoper naroči, ko so se vrata iznenadila z žvenketom in na široko odprila in se je v krmo zvalo nekaj okroglega, razcefranega, podobnega velikemu zmešanemu povesnu komoplje. Zakobillo se je v krmo in zavpilo z zvonikom otroškim glasom in prav razburjeno:

"Izginite, nebrusite pete, strički!"

Vsi strički so se hkrati zdrnili, obmolknili, se zaskrbljeno umaknili. Iz sredje pa se je oglasilo zamolko, malo vznemirjeno vprašanje:

"Ne lažeš?"

"Da bi mi oči izpadel! Z obe strani napadajo! Konjeniki in pešci... Dva člena kvarta, policijski pisarji... sila!"

"Semago, morda... Nikiforica so povprašali po njem... je žvenketal dejči glas medtem, ko se je kroglasta postavica njegovega lastnika motala pod nogami strčkov in se kopicala vse bliže polici."

Vlašča in težka sapa je zamolko zavijala, se vrtila nad cesto in po njej, mokre krpe snega so

bil najet od tujcev preganjati svoje lastne rojake. Ne kitajska policija, ne kitajska sodišča niso imela nad tuji — pa čeprav so uganjani zločinci, nobene pravice. Sodilo jih je, čestotrat zelo pristransko — sodišče tiste države v Šangaju, ali v Pekingu (takratnem glavnem mestu), ali v Kantonu itd., kateri je zločinec pripadal. Za Kitajce je bilo to zelo žaljivo in v letoskih demonstracijah se srd proti te jezdaj že odpravljeni tradiciji pokazali posebno kitajski visokošoli nad ameriškimi vojaki, ki so bili oboljeni posilstva nad visokošolo kitajskoga rodu. Sodilo je dva zlikovca ameriško vojno sodišče na Kitajskem in ugled Amerike ni s tem nič pribil.

Kaj bodo komunisti zmožni storiti?

Kitajci so se proti tujim imperialističnim silam že velikokrat uprlj. A njihova prva velika socialna revolucija se je dogodila pod socialistom Sun Yat Senom. Ni se obnesla vselej intrig imperialističnih sil, včasih Japonske. Tako je v tistem mezuju Sun Yat Senov smrtni postal diktator Ciang Kaišek, ki se je končno za svoj obstoj načelil popolnoma na Zedinjene države, dasi ga je precej časa tudi Sovjetska unija močno podpirala.

A med ljudstvom Ciang Kaišek ni dobil opore, ker je dopustil v svoj režim stare kitajske militaristične lorde, ker je dovolil obnovitev korupcije na debelo in pa ker ni izvršil nobene socialne in gospodarske reforme, razen nekaj malega na pačirju.

In tako se je pričela civilna vojna z nov, bolj efektiven revolucionaren prevret na Kitajskem kakor pa je bil Sun Yat Senov. Voditelji te revolucije se nazivajo za komuniste, toda se jih ne sme primerjati z komunistom industrialnih držav. Kajti sedanja revolucija na Kitajskem je kmečkega značaja in opira se na kmečko ljudstvo. O tem so si bili vodje kitajskih komunistov z Moskvo že v sporu, kajti nauk leninizma in marksizma je, da je socializem mogoče zgraditi le na industrialni podlagi s pomočjo industrialnega delavstva.

Na Kitajskem je sicer veliko industrije, toda v primeru z z ogromnostjo dežele in njene primitivnosti je malenkostna. Zato pa nova revolucija imela pred sabo po zmagi se celo bolj težavnino naloge, kakor pa jo je imela oktobrska revolucija v Rusiji. Ako bo sposobna predramati kitajsko ljudstvo, ki živi še vedno v duhu svojih tri tisoč let starih tradicij, bo uspela. In namen vodij to zagovarja vojne na Kitajskem je ne samo zmagati nad Ciang Kaišekom in njegovimi zavezniki temveč tudi nad zaostalostjo v primitivnosti kitajskega ljudstva. Naloga je težka in zgodovina bo povedala svoje.

Drugia revolucija

na Kitajskem

se zaključuje

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ški bankirji. Celi predel tega velikega mesta so bili pod vladu tujcev in kitajski policij se je smel prikazati vanje le ako je

Just Things

By Clarence Zaitz

In this day and age everyone should be able to handle more than one language fluently. Many of the children have a great advantage by having parents, or grandparents that have come here from a foreign country, and even those that haven't, but can speak, read, and write Slovene fluently.

Foreign languages are taught in most high schools today, but few children that take these courses ever get enough out of them to be of much value later in life. The textbook method of learning a foreign language, is not nearly as effective as the actual use of the language around home.

To be able to speak a language well, one must be with people who use it. Therefore, it is logical that the best place to learn another language is in your own home, where you can pick it up and elaborate on it as time goes by, without the necessity of textbook study.

In many Slovene homes, the children are taught Slovene when they first start talking. I know of many cases where the child was quite fluent in Slovene, in fact so much so, that when he or she first started to school, they felt quite odd with their limited knowledge of English.

When they learn English, they gradually lose their ability to handle the Slovene language, and in the next few years, during the time when they learn to speak and write, Slovene is entirely forgotten, through negligence.

It is the duty to teach each youngster at least one foreign language, and from a practical point of view, that language is Slovene, as it is used in so many of our homes. How much more convenient than struggling over a textbook!

☆ ☆ ☆

Say! Have you made plans for New Year's Eve yet? If you haven't, you better be sure and remember to attend the big celebration at the SNPJ Hall, sponsored by "Nada," Lodge 102. SNPJ.

What's the use of tramping around downtown where all the people are strangers. Come to this big affair where you will be among friends, and will be able to have a grand time.

Joe Kovich and his boys are furnishing the music for dancing and there will be salesmen (and maybe saleswomen!) on hand to supply you with all kinds of noise makers, and other gadgets needed for the gala celebration.

Then, of course, they always have good stuff to eat in the kitchen, and when you're tired of eating, you can move over to the bar, and have a gay old time.

☆ ☆ ☆

The next regular meeting of Branch No. 1, JFS, is supposed to be on Friday, December 24, but as that falls on Christmas Eve, the meeting date has been changed to Thursday, December 23.

Wishful Thinking

The boss was giving a junior member of the firm a lecture on success.

"Yes, young man," said he. "I'm a self-made man. I started at the bottom by renting an empty house, and by sheer hard work built the business to what it is today. You could do the same if you set your mind on it."

"By George, I will!" cried the youth enthusiastically. "Tell me where I can find an empty house?"

A Pity

"Yes," said the dear old lady, "I think the United Nations conference was a good idea, but it's a pity they have to have so many foreigners in it."

We can do more good by being good, than in any other way.

—Rowland Hill.

THE MARCH OF LABOR

Now We're Finding Out!

We might seriously consider laying off the Taft-Hartley Act for a week or so if the NLRB would do likewise.

But the boys over at NLRB have been as busy as little beavers, designing union-busting weapons for employers out of material supplied under T-H.

Early in the game, the Board's legal high mogul, Robert N. Denham, illustrated he's one of those fellows who doesn't believe in permitting the injunctive weapon to lie around unused.

But use of the injunction against unions is becoming an old story—so let's look at some of the newer anti-union gadgets produced by NLRB.

There's that little ruling which denies an economic striker the right to vote in a representation election at the plant against which he's striking.

You and your buddies hit the bricks as a last resort and keep pounding them for some time. The boss brings in strikebreakers, puts them to work. Soon he calls for and obtains an election, but you can't vote. The strikebreakers can.

Guys who break strikes don't vote in favor of unions. So you and your buddies are out on your ears!

And it's all nice and legal under T-H.

Now, if you're looking for a working companion for the ruling cited above you can find it in the mass picketing ban imposed by NLRB under the guise of protecting the "right to work" of those unwilling to honor picket lines.

It's really a nifty, insofar as the boss is concerned. It can be used to bring into the plant those strikebreakers who will vote your local union out of existence.

Although the NLRB didn't explain it this way, here is what it said, in effect:

A large number of striking workers, although they do not engage in violence or make threats of violence, cannot legally picket a plant because to do so might influence scabs and strike-breakers from taking over the strikers' jobs.

But, wait a minute! Suppose there is violence?

NLRB has taken care of that, too, in a new ruling. It has held that an international union may be held liable—along with the local union on strike—for unfair labor practice charges if there is picket line violence.

And it doesn't alter the case if the pickets are provoked into violence by a management group which wants to obtain a strike-breaking injunction.

T-H encourages acts which provoke violence and then penalizes unions when violence occurs.

The Taft-Hartley Act, which will not be fully operative until after the NLRB quits making new rulings, has begun to hit the unions where it hurts, and there's good reason to believe the worst is yet to come.

Gradually, step by step, the NLRB is throwing its weight behind management in management.

LIFTED AND SIFTED

THE AMERICAN MEDICAL Association, in a convention at St. Louis, decided to slap a \$25 per head assessment on the 140,000 members of the association, to finance the campaign against national health insurance. Though sessions were held behind closed doors, reports from St. Louis disclosed that many delegates opposed the assessment scheme, and termed it a "blunder."

Those in control feared their decision might boomerang, and raised the scare that health insurance would be a "most dangerous step in the direction of complete state socialism."

ON ANOTHER FRONT of the battle for and against national health insurance, the Socialist party called upon the Treasury Department to revoke tax exemption for the American Medical Association because of the latter's proposal to raise a \$3,500,000 political war chest to fight socialized medicine.

"It is absurd," charged the party's national secretary, Harry Fleischman, to grant tax exemptions for contributions to an AMA fund to influence legislation and not give equal tax exemption for contributions to the Socialist Party to fight for the same legislation." However," he added, "I do not believe that any political contributions should be tax exempt."

FROM THE "SOCIALIST CALL" we see a statement in which Oscar Ewing, Federal Security Administrator, declared that every year 325,000 people die who could be saved with the knowledge and skills now possessed by medical science.

We just don't believe that doctors would give less serious attention and honest treatment to patients who came to them under the socialized plan. Those who are sincere and humane today would be no less so if they worked under a government plan.

The health and lives of its people is a nation's greatest asset. It is up to the nation to safeguard that asset.

ABOUT HALF the government's current budget goes for direct and indirect military expenditures. These billions for tion."

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

THE HUCKSTERS are busy wringing patriotism through the cash register. Their latest hoax is to make it appear that capitalism is Americanism, and that any objection to being gyped is downright un-American. The Advertising Council, Inc., announces a series to be called "The Miracle of America" which corporations are urged to put across from their advertising budgets. They say for the first time in history, all segments of society—management, labor, education, religion, social services and agriculture—have gotten together on an economic credo."

So now we are to have an official "economic creed." It is one acceptable to those who make a living without working. Its object is to get those of us who work for both our own living and theirs to work harder producing their living, and supporting them in their struggle for world domination. These hucksters have used the fear of "B.O." to sell soap; they have coined the hope of landing a husband into still more soap-sales. Now they will use the fear of being victimized by another nation to win support for the gyp-game that keeps this troubled world troubled.

Even the planners develop doubts about planning for us. At a recent meeting of the American Society of Planning Officials, Lewis Mumford, incurable planner, said children would be better off in the unplanned country, where they could squeeze the earth between their toes and find sticks and stones to build with and throw around, than in the best planned tenement city. He also wanted twists and lover's nooks in the park highways. Are they going to plan that for us next?

Once capitalism becomes the official "economic credo" of Americanism, those who hunt down "dangerous thoughts" in the manner of Hirohito's government, will find it is subversive to object to being gyped.

The labor movement has long been strangling on the economic creed taught by our exploiters. Now the labor leaders join with

armament are the major driving force behind the present inflation, which has not been checked despite the microscopic drop in the inadequate consumer price index of the Bureau of Labor Statistics in the past three months.

Now the generals and admirals are pushing for a major pickup in military expenditures. The result would be to give inflation another shot in the arm. Even the Truman administration has become worried over the consequences of pouring additional billions into munitions and guns.

A program of military expenditures much above the present would force us out of the free market procedures of a peace-time economy and drive us to the acceptance of a number of direct controls. These controls would involve allocations so that scarce materials like steel went into guns instead of housing. They would involve a wage freeze and a labor draft to hold down and channel skilled workers into war industries.

In other words, the controls forced on the people and the economy by a major boost in military spending would mean the emergence and irrevocable development of a fullblown war economy.

That is, of course, the goal of the generals and admirals.

Their appetites grow with every increase in military expenditures.

☆ ☆ ☆

CONGRESSMAN Emanuel Celler, progressive Democrat from New York City, showed a lot of courage by naming a "big five" in the insurance business that are a menace to the nation. "With their web of interlocking directorates their concentration of economic power, and their self-perpetuating directors and officers," he stated, "they are able to formulate a financial policy stronger than the policy of the national government itself."

Celler was referring to the fact that life insurance companies, to increase their profits, are throwing a big "monkey wrench" in the government's efforts to hold down "inflation."

The workers are the principal victims of the system. It's a good idea not to buy until you have the money to pay for your purchase. That was the doctrine preached by the "old-fashioned" parents of many of us.—Labor.

How is it that all manufacturers and retailers refuse to make and sell double-breasted suits with vests and suits with two pairs of pants? A lot of men want them. If there were "free competition" in the industry, some factories would certainly meet the demand.—Labor.

INFLATION IN TWO NATIONS

From China comes news of inflation that could well be studied by American workers.

Money is so "cheap" there that strikers are no longer asking for it. What they now demand is more food, since the added coins that they have found in the pay envelope quickly lose value on the market place.

American workers have had the same experience, but to a lesser degree. They, too, have learned that more money doesn't mean anything in particular. After three major wage raises the working people of this nation are able to buy less of many items than they could have bought when prices were lower.

Yes, we are also in an inflationary spiral which can take us to where the Chinese are now if it keeps spinning long enough.

What should our wages do for us? Socialists have been trying to answer that question for many years. They say that workers should be able to buy an amount of goods equal to the full social value of the products they produce. In other words, wages should get us whatever there is to be gotten.

But wages don't do that in America any more than in China. We get more dollars and can buy fewer things.

Clearly, labor is being sidetracked somewhere along the line. Nowhere in the world have workers been able to beat the game of capitalism merely by getting more dollars. The owners of capital wealth still take their toll from the workers. They probably will continue to do so until the purpose of production is human welfare instead of private profit.

—Reading Labor Advocate

This Is a Danger Sign

Consumers are 'in hock' to the tune of \$15 billion, a disturbing chart in the "Wall Street Journal" reveals. It shows that "consumers credit" has climbed to that figure from \$9 billion in October, 1946, and is still going up.

"Consumers credit," which really means debt, consists of the money people owe for automobiles, furniture, and other things they bought on the 'time payment' or "installment" plan, and on "charge accounts" at stores.

The large amount and rapid rise of such debt is worrying some economists. They point out that a similar situation helped bring on the crash of 1929, because time payments "mortgage" consumers future income.

People can't spend for food and other necessities today money they owe for things bought in the past.

There's big money in the "debt business." The "finance companies" which handle time payment contracts are just about the most profitable concerns in the country. One reason, for that is tricky "interest rates," which are always at least twice as high as they seem.

The workers are the principal victims of the system. It's a good idea not to buy until you have the money to pay for your purchase. That was the doctrine preached by the "old-fashioned" parents of many of us.—Labor.

PUBLIC HEALTH

KENESAW M. LANDIS II
LOGANSPORE, Ind. — Why is the American Medical Association assessing doctors \$25 a head to fight national health insurance?

In my opinion it is doing so because it has a basic misconception of the role it should play in America.

You would think off hand that the leaders of the medical profession would be interested primarily in bringing better medical care to more people.

Certainly there is plenty of room for improvement. It is known, for example, that we are the richest country in the world.

Yet before the war, the American death rate was higher than in eight other countries. Maternal mortality was higher here than in 21 foreign nations.

Is this anything to brag about?

When the war came, 40% of American men in the prime of life were rejected as unfit to serve their country because of mental and physical defects.

Is this something to explain away?

According to government estimates, more Americans die each year because of inadequate medical attention than were killed in any year of World War II.

On this record, you would think that the doctor's union would be out in the street crying.

"Murder," and leading the fight for more and better medicine.

All over the country, the waiting rooms of doctors are filled with sick people. In rural areas the shortage of physicians has become a scandal!

Nothing is more obvious than the inadequacy and unevenness of medical care in the United States. But what is the attitude of the American Medical Association?

For more than a generation, it has used its power over medical schools to restrict rather than expand the training of new doctors. It has had the psychology of the glaziers' union.

Fewer doctors were graduated in

These Things Don't "Just Happen"

Maybe men's suit manufacturers don't meet in a "smoke-filled room" and "conspire" to violate the anti-trust laws, but we'd like to know how else they manage to act with miraculous unanimity.

"Today," a business writer points out, "a man can't buy a double-breasted suit with a vest. Not because of any shortage of cloth, but because tailors are trying to wean men away from the idea."

During the war, clothing makers got the government to ban manufacture and sale of two-pants suits, "to save cloth for the armed forces." Yet practically all single pants were made so "baggy" and "pleated" that they used far more cloth than necessary.

Now cloth is plentiful and the war is past, yet it is still practically impossible to buy a two-pants suit.

All that raises these questions:

How is it that all manufacturers and retailers refuse to make and sell double-breasted suits with vests and suits with two pairs of pants? A lot of men want them. If there were "free competition" in the industry, some factories would certainly meet the demand.—Labor.

<